

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรูปแบบ THAIRATH+ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า)

วรพล ศรีเทพ^{1*} ธิติกานต์ ดีกลิ่น²

¹ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) , 0952639354 , worapol.sri@hotmail.com

² โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) , 0843403765 , thitikarnmimilk@gmail.com

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, 0952639354 , worapol.sri@hotmail.com

ข้อมูลบทความ	บทคัดย่อ
บทความวิชาการ คำสำคัญ: ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ ข้อมูลเป็นฐาน, รูปแบบ THAIRATH+ Model, ระบบ นิเวศการเรียนรู้	บทความวิชาการเรื่อง “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน รูปแบบ THAIRATH+ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า)” นำเสนอ แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองความท้าทาย เฉพาะบริบทของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ซึ่งประสบปัญหา ภาวะทุพโภชนาการและความเสี่ยงทางสังคมต่าง ๆ โดยระบบนี้เน้นการบูรณา การแนวคิดหลักของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ากับกระบวนการวงจร คุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อสร้างกระบวนการที่เป็นระบบ มี ความยั่งยืน และครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนานักเรียน ทั้งในด้านการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการส่งเสริมพัฒนาการ การพัฒนารูปแบบนี้อ้างอิงจาก แนวคิดทฤษฎีการใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-Based Learning) และทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการใช้ ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนที่แม่นยำ พร้อมส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในการ สร้างเครือข่ายสนับสนุนที่แข็งแกร่ง บทความนี้จะอธิบายกระบวนการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามผล และการปรับปรุงกระบวนการ ตลอดจนการนำเสนอรูปแบบ THAIRATH+ ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ซึ่งเป็นตัวอย่างของ นวัตกรรมที่ยกระดับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในมิติที่ทันสมัย ครอบคลุม และตอบสนองความต้องการในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
วันที่รับบทความ: 22 พฤศจิกายน 2567	
วันที่แก้ไข: 14 มกราคม 2568	
วันที่ตอบรับตีพิมพ์: 8 กุมภาพันธ์ 2568	

Student Support System Based on Data-Driven Approach: The THAIRATH+ Model at Thairath Wittaya School 102 (Ban Ko Tao)

Worapol Srithep^{1*} Thitikarn Deeklom²

¹ Thairathwittaya 102 (Ban Koh Tao) school, 0952639354 , worapol.sri@hotmail.com

² Thairathwittaya 102 (Ban Koh Tao) school, 0843403765 , thitikarnmimilk@gmail.com

* Corresponding author, 0952639354 , worapol.sri@hotmail.com

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p><i>Academic article</i></p> <p>Keywords: Data-Driven Student Support System, THAIRATH+ Model, Systems Theory</p> <p>Received: 22 November 2024 Revised: 14 January 2025 Accepted: 8 February 2025</p>	<p>The academic article titled "Student Support System Based on Data-Driven Approach: The THAIRATH+ Model at Thai Rath Wittaya School 102 (Ban Ko Tao)" presents an innovative student support system designed to address the specific needs and challenges of students at Thai Rath Wittaya School 102 (Ban Ko Tao). This school faces unique circumstances, such as malnutrition and various risks among its students. The development of this model stems from an awareness of the complexities and challenges students face in the modern era, where effective education should extend beyond academic skills development to include life skills and socio-emotional growth. The primary objective of the THAIRATH+ Model study is to establish an efficient, comprehensive student support system that addresses all aspects of student development. The model leverages data and technology to drive its operations and emphasizes collaboration between the school, families, the community, and external agencies to ensure continuous, holistic, and adaptive student care that meets the evolving needs of students.</p>

บทนำ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาศสมัยใหม่ โดยมีรากฐานมาจากแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ระบบนี้เกิดขึ้นจากความตระหนักว่าการศึกษามีประสิทธิภาพไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการพัฒนาทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาอารมณ์และสังคม ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนในการเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ในชีวิต ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยิ่งทวีคูณในยุคปัจจุบันที่สังคมมีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความเสี่ยงรอบด้าน ทั้งปัญหาสุขภาพจิต ความรุนแรง และปัญหาสุขภาพจิต การมีระบบดูแลที่เข้มแข็งจึงเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชุตินาถ ภาวแก้ว, 2559) ซึ่งในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจและวางแผนการช่วยเหลือถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ครอบคลุมรอบด้านทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม สภาพครอบครัว และสุขภาพ ช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาของนักเรียนได้อย่างลึกซึ้ง

นำไปสู่การออกแบบแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน (ประสิทธิ์ เรื่องแสงอร่าม, 2560) นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลยังช่วยในการติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการช่วยเหลือได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาวิธีการดูแลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการใช้ข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการพัฒนารูปแบบ THAIRATH+ ซึ่งเกิดขึ้นจากการตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความซับซ้อนของบริบทการศึกษาในปัจจุบัน โมเดลนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นจากแนวคิดที่ว่า การจัดการข้อมูลที่ดีสามารถช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการวางแผนและตัดสินใจอย่างแม่นยำ แนวคิดนี้มีที่มาจาก การศึกษาประสบการณ์และความสำเร็จของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในต่างประเทศ รวมถึงการปรับใช้ ทัศนคติการใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-Based Learning) ที่เน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหา นอกจากนี้ THAIRATH+ ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถใช้งานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการช่วยเหลือ ทำให้การดูแลนักเรียนเป็นไปอย่างตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลได้ดียิ่งขึ้น การบูรณาการระหว่างเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะของครู และการใช้ข้อมูลเชิงระบบ ทำให้ THAIRATH+ เป็นโมเดลที่สามารถปรับตัวและสร้างประโยชน์ในบริบทที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

หัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของ THAIRATH+ มุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและยั่งยืนผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ระบบนิเวศการเรียนรู้ช่วยเชื่อมโยงทรัพยากรและข้อมูลระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านวิชาการ การพัฒนาสังคม และทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังปลูกฝังวัฒนธรรมของการช่วยเหลือและการเรียนรู้ร่วมกันในโรงเรียน เสริมสร้างความสามารถในการดูแลตนเองและการช่วยเหลือผู้อื่นของนักเรียน พร้อมส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและวิธีการสอนที่ทันสมัยเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 ระบบนี้ยังสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการสร้างความอยากรู้อยากเห็นและการพัฒนาตนเองในระยะยาว ทำให้ THAIRATH+ ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือพัฒนานักเรียน แต่ยังสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับความร่วมมือและความก้าวหน้าของชุมชนในภาพรวม

ท้ายที่สุด THAIRATH+ มุ่งหวังที่จะสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน โดยใช้ข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการดูแลช่วยเหลือและการพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ บทความวิชาการนี้จะกล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทของการศึกษาไทย เริ่มจากการอธิบายแนวคิดหลักของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมทั้งนำเสนอการผสมผสานกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีโครงสร้าง โดยเน้นการบูรณาการ

แนวคิดทฤษฎีการใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-Based Learning) และแนวคิดทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ในการออกแบบกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังจะเจาะลึกถึงกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน พร้อมนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานของ THAIRATH+ ที่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) เพื่อเป็นตัวอย่างของการประยุกต์ใช้ระบบที่ครอบคลุมและยั่งยืนในการพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและพร้อมเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทการศึกษาไทย

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทการศึกษาไทยได้รับการพัฒนาและนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ระบบนี้มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม และสุขภาพจิต โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการดูแลและพัฒนานักเรียนให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

ระบบนี้ประกอบไปด้วยกระบวนการสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ แต่ละขั้นตอนเหล่านี้มีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการจัดการปัญหาที่นักเรียนอาจเผชิญ โดยการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นที่ครูต้องทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด ผ่านการสังเกตและการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการคัดกรองนักเรียน เพื่อระบุปัญหาและความต้องการพิเศษของนักเรียน จากนั้นจะมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนผ่านกิจกรรมและการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา ระบบจะเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เหมาะสมหากปัญหานั้นซับซ้อนหรือเกินขอบเขตที่โรงเรียนสามารถจัดการได้ (พิสมัย ขวัญมา และคณะ, 2564)

แนวคิดเรื่องการบูรณาการข้อมูลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการบูรณาการข้อมูลหมายถึงการนำข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น ข้อมูลการเรียน พฤติกรรม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว มาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมและลึกซึ้งเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักเรียนแต่ละคน การบูรณาการข้อมูลนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถทำความเข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น แต่ยังช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย การใช้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ พฤติกรรม และสุขภาพ ช่วยให้สามารถวางแผนการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง (สาธิต ทรัพย์รวงทอง และวารสารปัญญาพัฒนา, 2563)

เทคโนโลยีสารสนเทศได้กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการข้อมูลที่บูรณาการ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ระบบ

ปัญหาและให้การช่วยเหลือได้อย่างทันที่ นอกจากนี้ เทคโนโลยียังช่วยในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้สามารถวางแผนและดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลยังช่วยในการวางแผนเชิงป้องกัน โดยการวิเคราะห์แนวโน้มและปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียน ทำให้สามารถเตรียมความพร้อมและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า (สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง และวารสารณ์ ทรัพย์รุ่งทอง, 2563)

นอกจากการบูรณาการข้อมูลแล้ว กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) หรือ วงจรเดมมิ่ง ก็เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่สำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วงจร PDCA เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการวางแผน (Plan) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เกี่ยวข้องใช้ข้อมูลทีบูรณาการมาเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้นดำเนินการตามแผนที่วางไว้ (Do) ติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือ (Check) และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Act) การนำวงจร PDCA มาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ได้อย่างเหมาะสม (อ้อต โนนกระยอม และคณะ, 2559)

โดยสรุป ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทการศึกษาไทยที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างรอบด้านและครบถ้วน แนวคิดการบูรณาการข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้การดูแลนักเรียนทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกระบวนการ PDCA ที่ช่วยให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ทั้งหมดนี้ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพและพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมั่นคง

แนวคิดหลักของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งเน้นที่การพัฒนานักเรียนแบบองค์รวม (Holistic Development) ซึ่งหมายถึงการดูแลนักเรียนในทุกด้านของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา สุขภาพจิต พฤติกรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม การดูแลแบบองค์รวมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนจะเติบโตเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยที่ครู ผู้ปกครอง และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและเอื้อต่อการพัฒนาของนักเรียน

กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 5 ขั้นตอนที่ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (นัญพันธ์ ดิศเจริญ, 2565) ได้แก่

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ขั้นตอนแรกในการดูแลนักเรียนคือการทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องสังเกตและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียด รวมถึงข้อมูลทางวิชาการ พฤติกรรม สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ข้อมูลเหล่านี้จะ

ช่วยให้ครูสามารถเข้าใจความต้องการเฉพาะบุคคลของนักเรียนแต่ละคนและสามารถวางแผนการดูแลที่เหมาะสมได้

2. การคัดกรองนักเรียน หลังจากที่ครูได้ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการคัดกรองนักเรียนเพื่อระบุปัญหาและความต้องการพิเศษของนักเรียน วิธีการคัดกรองอาจรวมถึงการใช้แบบประเมิน การทดสอบทางวิชาการ หรือการสังเกตพฤติกรรม การคัดกรองนี้ช่วยให้ครูสามารถแยกแยะนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมหรือมีปัญหาที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เมื่อได้ข้อมูลจากการคัดกรองแล้ว ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความต้องการเฉพาะบุคคล กิจกรรมการสอนและการดูแลในขั้นตอนนี้จะเน้นที่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ อารมณ์ และสังคม โดยใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล การส่งเสริมและพัฒนานี้อาจรวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษ การแนะแนว และการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือขั้นตอนที่มุ่งเน้นการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคต ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องใช้ข้อมูลจากการคัดกรองและการประเมินผลเพื่อวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหามุ่งเน้นการปรับวิธีการสอน การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา หรือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

5. การส่งต่อ ในบางกรณีที่ปัญหาของนักเรียนมีความซับซ้อนและเกินกว่าที่โรงเรียนจะสามารถจัดการได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องดำเนินการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เหมาะสม เช่น ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา แพทย์ หรือหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ การส่งต่อเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อน

กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) กับ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในบริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการนี้ช่วยให้การพัฒนาระบบเป็นไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการดูแลและพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ดังนี้

การวางแผน (Plan) ในขั้นตอนการวางแผน ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องรวบรวมและบูรณาการข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง เช่น ข้อมูลการเรียน ผลการทดสอบ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สุขภาพจิต และพฤติกรรมของนักเรียน ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวางแผนที่มีประสิทธิภาพต้องมีความละเอียดและครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนานักเรียน เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนแต่ละคนจะได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคล เช่น การวางแผนการสอนที่ตอบสนองต่อปัญหาการเรียน การวางแผนการดูแลสุขภาพจิตที่เน้นการป้องกันความเครียด หรือการวางแผนการปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการดูแลนักเรียน

การปฏิบัติ (Do) เมื่อแผนการได้รับการวางไว้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำแผนไปปฏิบัติจริง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยมีการใช้ข้อมูลวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น หากนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน ครูอาจต้องปรับวิธีการสอนหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น หรือหากนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรม ครูและผู้ปกครองอาจต้องร่วมมือกันในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การตรวจสอบ (Check) หลังจากดำเนินการตามแผนแล้ว ขั้นตอนการตรวจสอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ในขั้นตอนนี้ ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริงจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อดูว่าผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ การตรวจสอบอาจรวมถึงการทบทวนผลการเรียนของนักเรียน การสังเกตพฤติกรรม หรือการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อประเมินความพึงพอใจและประสิทธิภาพของการช่วยเหลือ หากพบว่ามีปัญหาหรือผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ขั้นตอนนี้จะเป็นโอกาสในการระบุปัญหาและหาสาเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงในขั้นต่อไป

การปรับปรุง (Act) ขั้นตอนสุดท้ายในวงจร PDCA คือการปรับปรุง ซึ่งเป็นการนำผลการตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การปรับปรุงอาจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน การปรับแผนการดูแลสุขภาพจิต การแก้ไขปัญหาการสื่อสารกับผู้ปกครอง หรือการพัฒนากระบวนการตรวจสอบให้ละเอียดและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายของการปรับปรุงคือการสร้างการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและซับซ้อนของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การผสมผสาน PDCA กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การผสมผสานวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นระบบในการจัดการและพัฒนาการดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง วงจร PDCA เป็นเครื่องมือที่มีความยืดหยุ่นและสามารถนำมาปรับใช้ในหลายบริบท โดยเฉพาะในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการความเอาใจใส่และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด (ณัฐนิชา ห่องกระจก, 2562)

การสร้างกระบวนการที่เป็นระบบ การนำวงจร PDCA มาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้เกิดกระบวนการที่เป็นระบบตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุง กระบวนการที่เป็นระบบนี้ช่วยให้การทำงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจนและสามารถติดตามความก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง (บุปผาชาติ เข็มวิชัย, 2558) ตัวอย่างเช่น ในการวางแผน ครูจะต้องทำความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียดก่อนที่จะกำหนดวิธีการดูแลและพัฒนาเด็กนักเรียน จากนั้น

ดำเนินการตามแผนที่วางไว้และติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการดูแลและการสอนตามสถานการณ์จริงได้อย่างทันท่วงที (โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ, 2560)

การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง วงจร PDCA ช่วยให้กระบวนการติดตามและประเมินผลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบและประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการวิเคราะห์ว่าการดำเนินการตามแผนที่วางไว้นั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และหากไม่บรรลุเป้าหมาย การตรวจสอบนี้จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถระบุปัญหาและหาวิธีปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว การประเมินผลอย่างต่อเนื่องนี้ทำให้การดูแลนักเรียนเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิฑูรย์ แก้วใหญ่, 2565)

การปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที เมื่อมีการติดตามและประเมินผลตามกระบวนการ PDCA ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถรับรู้ถึงปัญหาหรือข้อบกพร่องในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้สามารถปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที ตัวอย่างเช่น หากพบว่าวิธีการดูแลนักเรียนบางประการไม่เหมาะสม ครูสามารถปรับเปลี่ยนแผนการดูแลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้ทันที การปรับปรุงที่ทันท่วงทีนี้ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาลุกลามและทำให้นักเรียนได้รับการดูแลที่ดีขึ้น (อิติณตดา สิงห์แก้ว, 2562)

สร้างพื้นฐานการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างเต็มที่ เมื่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ใช้วงจร PDCA สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ นักเรียนจะได้รับการดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคล ทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพทั้งทางวิชาการ อารมณ์ สังคม และจิตใจได้อย่างเต็มที่ นักเรียนที่ได้รับการดูแลที่ดีจะมีความพร้อมในการเผชิญกับความท้าทายทางการเรียนและชีวิตในอนาคต ทำให้พวกเขาเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถมีบทบาทสำคัญในสังคมได้อย่างเต็มที่ (บุปผาชาติ เข็มวิชัย, 2558)

การผสมผสานวงจร PDCA เข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพ ความยืดหยุ่น และความต่อเนื่องในการดูแลนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและพร้อมที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต

แนวคิดทฤษฎีการใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-Based Learning)

แนวคิด "การใช้ข้อมูลเป็นฐาน" หรือ Data-Based Learning เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในยุคดิจิทัลและการศึกษาสมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหลากหลายแหล่งมาใช้ในการตัดสินใจ การวางแผน และการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้สอดคล้องกับการพัฒนานโยบายทางการศึกษาที่เน้นการบริหารจัดการด้วยข้อมูลจริงที่สามารถวัดผลได้ (Evidence-Based Decision Making) โดยการใช้ข้อมูลในบริบทนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะข้อมูลด้านการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ พฤติกรรมนักเรียน สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว รวมถึงข้อมูลด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกาย (มัตติกา ภาลี, 2566)

หลักการของ Data-Based Learning ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำผลลัพธ์จากการวิเคราะห์มาใช้ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้ อาจเป็นได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น คะแนนการสอบ ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสะท้อนผลจากการประชุมกลุ่มย่อย ประโยชน์ของ Data-Based Learning ได้แก่ การช่วยให้ครูและผู้บริหารสามารถระบุปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้อย่างแม่นยำ ส่งผลให้การออกแบบและปรับปรุงแผนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ในการติดตามและประเมินผลกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในระยะยาว ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างทันเวลา นอกจากนี้ ทฤษฎีนี้ยังสนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) โดยการใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินรายบุคคลมาสร้างแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน การใช้ข้อมูลเป็นฐานยังช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้มากขึ้น โดยให้นักเรียนมีโอกาสได้เห็นข้อมูลผลการเรียนรู้ของตนเองและนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป ซึ่งความท้าทายของการใช้ Data-Based Learning คือการจัดการกับข้อมูลจำนวนมากที่ต้องมีการวิเคราะห์อย่างถูกต้องและแม่นยำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

โดยสรุป การใช้ข้อมูลเป็นฐานในกระบวนการเรียนการสอนเป็นการนำเสนอวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์และเชิงระบบในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งมุ่งหวังให้การจัดการเรียนรู้มีความแม่นยำ ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนในทุกๆ ระดับ

แนวคิดทฤษฎีระบบ (Systems Theory)

เป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการศึกษาว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบทำงานร่วมกันอย่างไรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลายสาขาวิชา เช่น วิศวกรรมศาสตร์ การจัดการ การศึกษา และสังคมศาสตร์ โดยการมองระบบเป็นองค์รวมและการทำงานร่วมกันของ องค์ประกอบต่าง ๆ

ทฤษฎีระบบเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจและจัดการกับระบบ ที่ซับซ้อนในโลกปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านธุรกิจ การศึกษา หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวัน ทฤษฎีนี้มองว่าทุกสิ่งล้วนเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่กว่า และแต่ละระบบก็ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำงานประสานกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วม การเข้าใจองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ภายในระบบและกับสภาพแวดล้อมภายนอก (กัญชพร คำทอง, 2563) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ระบบ (System) ระบบหมายถึงการรวมตัวของส่วนประกอบหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ระบบอาจเป็นสิ่งที่จับต้องได้ เช่น เครื่องจักร หรือเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ระบบการศึกษา

2. องค์ประกอบของระบบ (Components) ระบบประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่ทำงานร่วมกัน แต่ละองค์ประกอบมีหน้าที่และบทบาทเฉพาะเจาะจงในการสนับสนุนการทำงานของระบบโดยรวม เช่น ในระบบการศึกษา องค์ประกอบอาจรวมถึงครู นักเรียน เนื้อหาการเรียนรู้ และโครงสร้างพื้นฐาน

3. การป้อนเข้า (Input) การป้อนเข้าเป็นทรัพยากร ข้อมูล หรือปัจจัยที่ระบบได้รับจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อใช้ในการดำเนินงาน เช่น ในระบบการศึกษา การป้อนเข้าอาจเป็นนักเรียน งบประมาณ และนโยบายการศึกษา

4. การประมวลผล (Process) การประมวลผลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในระบบเพื่อแปลงการป้อนเข้าให้กลายเป็นผลผลิต (Output) เช่น การสอน การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบการศึกษา

5. ผลผลิต (Output) ผลผลิตคือผลลัพธ์ที่ระบบส่งออกไปยังสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ในระบบการศึกษา ผลผลิตอาจเป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ความรู้และทักษะที่พวกเขาได้รับ หรือผลงานวิจัยต่าง ๆ

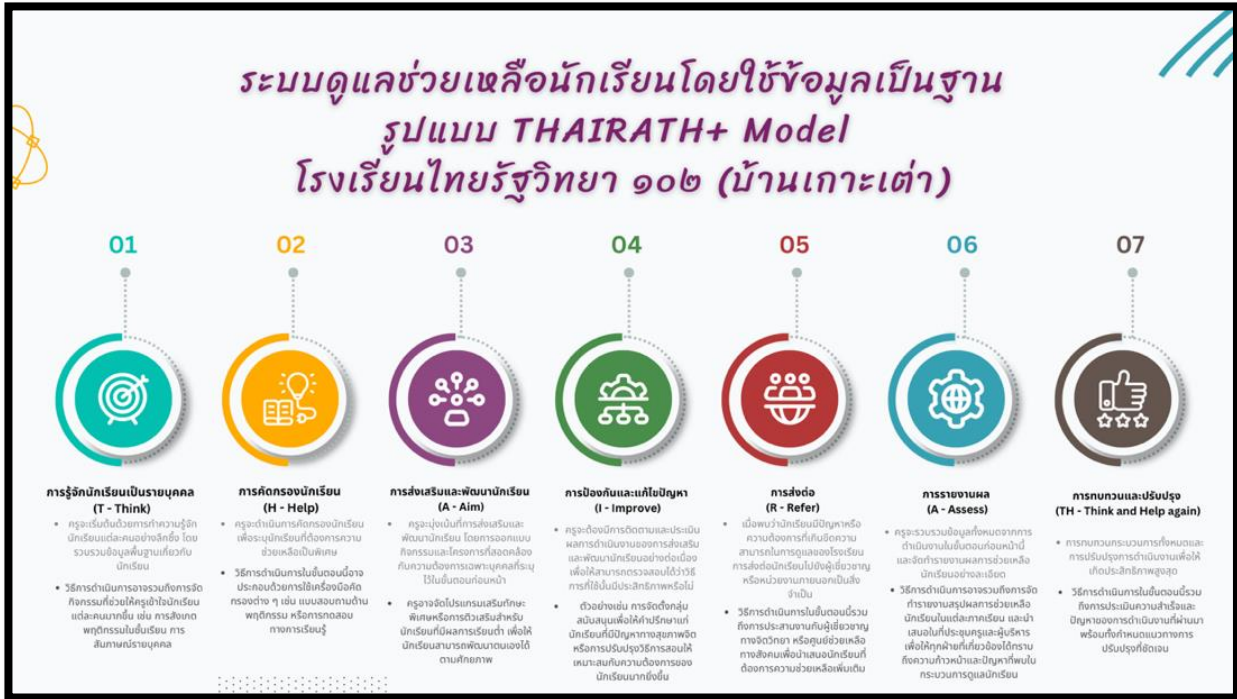
6. ข้อเสนอแนะ (Feedback) ข้อเสนอแนะเป็นข้อมูลที่ระบบได้รับกลับมาจากสภาพแวดล้อมหลังจากที่ส่งออกผลผลิต ข้อมูลนี้ช่วยให้ระบบสามารถปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนหรือความคิดเห็นจากผู้ปกครองในระบบการศึกษา

7. สภาพแวดล้อม (Environment) ระบบไม่ได้ทำงานอยู่ลำพัง แต่ต้องทำงานร่วมกับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบโดยตรงหรือโดยอ้อม เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

สรุป คือ ระบบประกอบด้วยองค์ประกอบที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยมีกระบวนการรับข้อมูลเข้า (input) ประมวลผล และส่งผลลัพธ์ออก (output) ระบบมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกผ่านการรับข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ระบบอาจเป็นสิ่งที่จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ และต้องทำงานภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบ

กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน รูปแบบ THAIRATH+ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า)

ภาพที่ 1 กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน รูปแบบ THAIRATH+ Model
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ที่มา: นายวรพล ศรีเทพ (2567)

แนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบ THAIRATH+ สำหรับโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) สามารถแบ่งเป็นแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (T - Think) ในขั้นตอนนี้ ครูจะเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจกับนักเรียนแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง โดยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน เช่น ประวัติครอบครัว ผลการเรียน สุขภาพจิต และพฤติกรรมในโรงเรียน วิธีการดำเนินการอาจรวมถึงการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น เช่น การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การสัมภาษณ์รายบุคคล และการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการและปัญหาของนักเรียน ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนนี้จะเป็นฐานสำคัญในการวางแผนการดูแลและพัฒนาเด็กนักเรียนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การคัดกรองนักเรียน (H - Help) หลังจากที่รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว ครูจะดำเนินการคัดกรองนักเรียนเพื่อระบุนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ วิธีการดำเนินการในขั้นตอนนี้ อาจประกอบด้วย การใช้เครื่องมือคัดกรองต่าง ๆ เช่น แบบสอบถามด้านพฤติกรรม หรือการทดสอบทางการเรียนรู้ เพื่อระบุนักเรียนที่มีความเสี่ยงในการเรียนหรือพฤติกรรมที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (A - Aim) เมื่อผ่านการคัดกรองแล้ว ครูจะมุ่งเน้นที่ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยการออกแบบกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะ บุคคลที่ระบุไว้ในขั้นตอนก่อนหน้า กิจกรรมเหล่านี้อาจรวมถึงการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Experiential Learning) เพื่อเสริมสร้างทักษะและศักยภาพของ นักเรียนให้เต็มที่

ขั้นตอนที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา (I - Improve) ในขั้นตอนนี้ ครูจะต้องมีการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่า วิธีการที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ หากพบว่ามีปัญหาหรือวิธีการใดที่ไม่เหมาะสม ครูจะต้องปรับปรุงและ เปลี่ยนแปลงแนวทางการช่วยเหลือให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งกลุ่มสนับสนุน เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต หรือการปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ ความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การส่งต่อ (R - Refer) เมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหาหรือความต้องการที่เกินขีด ความสามารถในการดูแลของโรงเรียน การส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานภายนอกเป็นสิ่งจำเป็น วิธีการดำเนินการในขั้นตอนนี้รวมถึงการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา หรือศูนย์ช่วยเหลือทางสังคม เพื่อนำเสนอนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม นอกจากนี้ ครูยังต้องติดตามผลการส่งต่อเพื่อให้แน่ใจ ว่านักเรียนได้รับการดูแลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตน

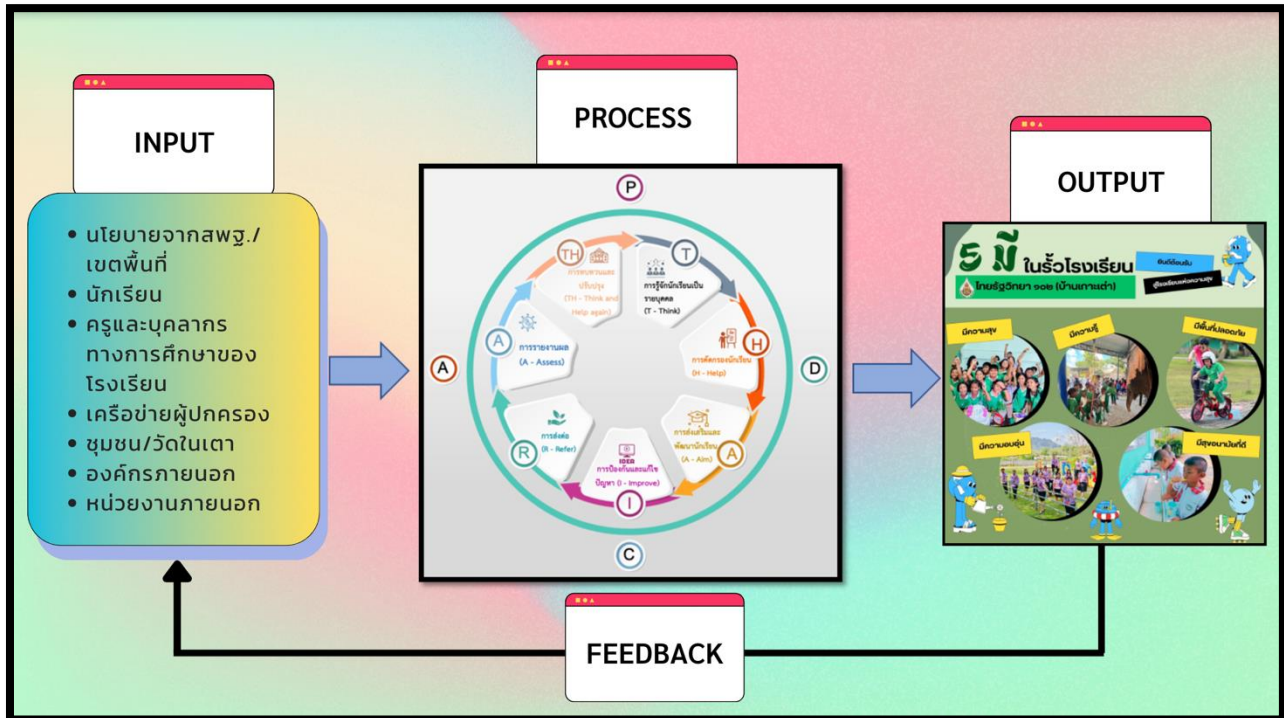
ขั้นตอนที่ 6 การรายงานผล (A - Assess) ในขั้นตอนนี้ ครูจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากการ ดำเนินงานในขั้นตอนก่อนหน้านี้ และจัดทำรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างละเอียด วิธีการดำเนินการ อาจรวมถึงการจัดทำรายงานสรุปผลการช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละภาคเรียน และนำเสนอในที่ประชุมครูและ ผู้บริหาร เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาที่พบในกระบวนการดูแลนักเรียน

ขั้นตอนที่ 7 การทบทวนและปรับปรุง (TH - Think and Help again) ขั้นตอนสุดท้ายคือการ ทบทวนกระบวนการทั้งหมดและการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วิธีการดำเนินการ ในขั้นตอนนี้รวมถึงการประเมินความสำเร็จและปัญหาของการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งกำหนดแนว ทางการปรับปรุงที่ชัดเจน การนำเสนอแผนการปรับปรุงในที่ประชุมครูและจัดอบรมให้กับครูและบุคลากร เพื่อให้เข้าใจในแนวทางใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานในรอบถัดไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า)

กรอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ภายใต้
ทฤษฎีระบบ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 กรอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า)

ที่มา: ผู้เขียนบทความ ควรระบุชื่อ พ.ศ.

กรอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ภายใต้
ทฤษฎีระบบ สามารถขยายความได้ดังนี้

1. INPUT

องค์ประกอบทรัพยากรนำเข้าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน THAIRATH+ ประกอบด้วย นโยบายจาก สพฐ. และเขตพื้นที่การศึกษา นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ครูและบุคลากรทางการศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนและวัดในพื้นที่ รวมถึงองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนทรัพยากร ข้อมูล และความร่วมมือต่างๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. PROCESS

กระบวนการดำเนินงานภายใต้ THAIRATH+ มี 7 ขั้นตอนหลัก: 1) รู้จักนักเรียนรายบุคคล (Think) 2) คัดกรองนักเรียน (Help) 3) ส่งเสริมและพัฒนา (Aim) 4) ป้องกันและแก้ไขปัญหา (Improve) 5) ส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ (Refer) 6) ประเมินผลและรายงาน (Assess) และ 7) ทบทวนและปรับปรุง (Think and Help again) กระบวนการนี้มุ่งเน้นการดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา พัฒนาศักยภาพ จนถึงการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. OUTPUT

ผลลัพธ์จาก THAIRATH+ คือการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็น "นักเรียนไทยรัฐ" ที่มีคุณสมบัติของพลเมืองที่ดี โดยนักเรียนได้รับการดูแลแบบองค์รวม มีสุขภาพจิตและอารมณ์ที่สมดุล มีความสุขในการเรียนรู้ มีทักษะจำเป็นสำหรับชีวิต ได้รับการปกป้องจากความเสีงต่างๆ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ทั้งหมดนี้มุ่งสร้างนักเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

4. FEEDBACK

กระบวนการป้อนกลับภายในระบบ THAIRATH+ มีความสำคัญในการทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและสามารถปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การป้อนกลับนี้มาจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การประเมินผล การประชุม การทำวิจัย และการทบทวนกระบวนการ โดยข้อมูลที่ได้รับจากการป้อนกลับจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอน TH - Think and Help again เพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและทุกภาคส่วนได้ดียิ่งขึ้น

กรอบการดำเนินงานที่นำเสนอเน้นความเชื่อมโยงและการประสานงานระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกด้าน เห็นได้ว่า THAIRATH+ Model ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) จึงเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการดูแลและพัฒนาการเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนจะได้รับการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ในทุกด้าน

บทสรุป

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ได้นำ THAIRATH+ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกด้านของพัฒนาการ โดยเฉพาะในบริบทที่มีความท้าทายเฉพาะ เช่น ปัญหาภาวะทุพโภชนาการและความเสีงด้านสังคม โมเดลนี้ได้ผสมผสานแนวคิดระบบนิเวศการเรียนรู้มาเป็นหลักสำคัญ โดยเน้นการบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างเครือข่ายการสนับสนุนที่เข้มแข็งและยั่งยืน การใช้ข้อมูลเป็นฐานช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์และวางแผนการช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด พร้อมผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเพื่อเก็บรักษาข้อมูลและนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ โมเดลนี้ดำเนินงานตามแนวคิดใหม่ที่มีขั้นตอนชัดเจน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (T - Think) ขั้นตอนที่ 2 การคัดกรองนักเรียน (H - Help) ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน (A - Aim) ขั้นตอนที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา (I - Improve) ขั้นตอนที่ 5 การส่งต่อ (R - Refer) ขั้นตอนที่ 6 การรายงานผล (A - Assess) และขั้นตอนที่ 7 การทบทวนและปรับปรุง (TH - Think and Help again) นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องผ่านการป้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ระบบนี้สามารถตอบสนองความต้องการและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาทักษะครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาทักษะครูในด้านการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการดำเนินงาน THAIRATH+ เพื่อให้ครูสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ในการวิเคราะห์และวางแผนการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างทุกภาคส่วน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุม
3. การปรับปรุงระบบการป้อนกลับ ควรมีการพัฒนากระบวนการป้อนกลับที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
4. การขยายผลและเผยแพร่ หากโมเดลนี้ประสบความสำเร็จในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) ควรมีการขยายผลและเผยแพร่แนวทางการดำเนินงานไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเทศไทยมีความเข้มแข็งและมีมาตรฐานที่ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญชพร คำทอง. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(3), 446-460.
- ชุติมา ถาวรแก้ว. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต นักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐนิชา ห่องกระจก. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- ธิดันดดา สิงห์แก้ว. (2562). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ณัฐพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. *วารสาร Journal of Modern Learning Development*, 7(3), 321-335.

- บุปผาชาติ เข็มวิชัย. (2558). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม. (2560). คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พิสมัย ขวัญมา, ธนวิน ทองแพง และประยูร อิ่มสวาส. (2564). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัตติกา ผาลี. (2566). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ. (2560). รายงานการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2560. เอกสารอัดเนา.
- วิฑูรย์ แก้วใหญ่. (2565). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เรียน “A GOOD LIFE MODEL” โรงเรียนคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง และวารสารณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2563). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตครูในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 8 (5), 1765-1771.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แบบรายงานการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนวัดมาบข่า. โรงเรียนวัดมาบข่า. 4-7
- อ็อต โนนกระยอม, เชิดเกียรติ กุลบุตร และเกรียงศักดิ์ สร้อยสุวรรณ. (2559). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน. วารสารธรรมทัศน์, 16(3), 15-25.